

5. Korte bespreking per soort.

5.1 Duikers - *Gaviidae*

-IJdsduiker -

0501 Schev 1Z 1002 Schev 1Z

-Roodkeel-/Parelduiker - *Gavia stellata/arctica*

Met een totaal van 4943 duikers (4.0/hr) zit vj'89, zowel qua aantal, als qua uurgem. onder het gemiddelde van de 80-er jaren en is daarmee een slecht voorjaar. Alleen vj'80 en vj'84 hadden een nog lager uurgem. Veruit de meeste duikers werden in NH gezien (65%) tegen 17% in WD en 18% in ZH. NH was het enige deelgebied waar flinke N-waartse trek werd geconstateerd (73% N); in ZH was dit 25% en in WD 6%. Jan was voor ZH en WD de maand waarin de meeste trek werd opgemerkt. Z-waartse trek had hier de overhand. In ZH nam na jan het aantal duikers sterk af en na de eerste week van maart werden vrijwel geen Z-vliegende duikers meer gezien. De geringe N-waartse trek bleef aanhouden tot de tweede helft van mei. In WD is eigenlijk te weinig geteld om er iets zinnigs over te zeggen, maar het patroon komt overeen met dat van ZH, zij het met een veel lager uurgem. De verplaatsingen in NH wijken af van die in de twee overige deelgebieden; naast de Z-waarts gerichte trek in het begin van het jaar, die overeen kwam met de andere deelgebieden, werd er ook duidelijke N-waartse trek waargenomen, in jan en de eerste week van feb al behoorlijk, daarna snel oplopend en aanhoudend tot half mei, waarna de aantallen abrupt daalden en er slechts weinig duikers werden gezien. Jun leverde nog 10 waarnemingen op (laatste: 1706 Berg 1Parel N). Beste dagen: 1101 Schev(3hr) 113Z, 5N
2101 Ters(4hr) 335W
2801 Ters(2hr) 188W, 3tp.
2302 Hbz(3hr) 5Z, 110N, 1tp.
In WD werd 9% van de vogels op soort gedetermineerd (12% Parel), in NH 14% (23% Parel) en in ZH 70% (1% Parel). Het hoogste aantal Parelduikers op één dag betrof 7N (0805 Hbz). Het verschijnsel dat het percentage Parelduikers toeneemt vanaf half april kwam alleen in NH tot uiting:
(aantallen gedetermineerde duikers)

WD -P-	3	3	1	3	?	?
-R-	4	35	16	13	?	?
NH -P-	1	4	6	52	42	1
-R-	74	32	60	123	95	2
ZH -P-	-	1	-	-	3	-
-R-	487	49	37	7	37	-

5.2 Futen - *Podicipedidae*

-Dodaars - *Tachybaptus ruficollis*

0701 Korn 3tp 2201 Schev 2N
0702 Korn 3tp

-Fuut - *Podiceps cristatus*

Net als vorig jaar zijn er vanwege de zachte winter weinig Futen gezien (n=6854; 5.5/hr), zo weinig dat vj'89 als slechtste voorjaar uit de jaren '80-bus komt. 55% van de vogels werd in NH gezien, 42% in ZH en 3% in WD. In NH vloog 36% naar N en verbleef 39% tp., in ZH was dit resp. 87% en 4% en in WD resp. 14% en 84%. Vooral de eerste zes weken waren interessant, echter alleen voor NH en ZH. Het ging in de genoemde periode gro-

tendeels om Z-waartse bewegingen, in ZH waren de aantallen ongeveer 2 keer zo hoog als in NH, daarentegen verbleven in NH veel meer Futen ter plaatse. Na half feb bleef, vooral in NH, de Fuut een regelmatige verschijning, pas vanaf half mei werd de soort echt schaars. Beste dagen:

1101 Schev(3hr) 647Z, 47N 2201 Egm 159tp.
0301 Hbz(3hr) 166Z, 155tp. 2601 Hbz 251tp.
2501 Schev(2hr) 793Z, 32N 3101 Berg 453tp.
0602 Schev(4hr) 240Z, 1N

-Roodhalsfuut - *Podiceps grisegena*

Met 142 ex is vj'89, op vj'85 na, het slechtste voorjaar van dit decennium. Ook dit jaar werden de meeste Roodhalsfuten gezien in NH (83%) met 15% in ZH en 2% in WD. NH is het enige deelgebied, waar, zij het in kleine aantallen, regelmatig Roodhalsfuten aanwezig waren. Tussen begin april en half mei stijgen de aantallen wat, vrijwel uitsluitend N-waarts gerichte trek. Na half mei werden 6 vogels gemeld, waarvan 1 in jun: 1006 Hbz 1N. Van alle vogels vloog 18% naar Z en verbleef 9% tp. Beste dagen: 0602 Schev(4hr) 6Z 2504 Hbz(3hr) 11N, 1tp.
1404 Hbz(4hr) 5N 1205 Hbz(3hr) 6N

-Kuifduiker/Geoorde Fuut - *Podiceps auritus/nigricollis*

Een gemiddeld aantal van 76 'kleine' futen werd gezien. In WD werden 2 Geoorde Futen gezien, in NH 43 Kuifduikers, 5 Geoorde Futen en 7 ongedetermineerde vogels, in ZH zijn deze aantallen resp. 5, 3 en 11. Alleen in april was, met 53% van de waarnemingen, regelmatig een kleine fuut te zien. De voorjaarstrek liet geen duidelijke piek zien, maar voltrok zich gespreid tussen eind maart en begin mei en betrof voornamelijk Kuifduikers. De meeste Geoorde Futen werden vóór deze periode gezien. Beste dagen: 2603 Hbz(1hr) 4 Kuifd N
0804 Hbz(2hr) 4 (2 GeoF) N
2504 Hbz(3hr) 10 Kuifd N
Er was één jun-waarneming: 1306 Hbz 1 Kuifd Z

5.3 Stormvogelachtigen - *Procellariidae* & *Hydrobatidae*

-Noordse Stormvogel - *Fulmarus glacialis*

Vj'89 leverde neit zoveel Noordse Stormvogels op als het voorjaar ervoor, maar men kan toch niet spreken van een slecht seizoen (n=444; 0.4/hr). NH zag, zoals gewoonlijk, de meeste vogels met 63% (68% N), in ZH zag men 31% (90% N) en WD 6% (100% W), er waren geen tp-gevallen. De Noordse Stormvogel was het hele voorjaar te zien, wind leek hier geen belangrijke factor, 46% van de vogels vloog langs met wind minder dan 5B. Er deden zich 2 kleine oplevingen voor: op 1602 met 23% van het totaal (alleen WD en NH) en eind mei-begin jun, ook met 23% van het totaal. Beste dagen: 1602 Schier(2hr) 22W 2805 Schev (4hr) 1Z, 43N
Hbz(5hr) 14Z, 61N

-Gauwe Pijlstormvogel - *Puffinus griseus*

1504 Egm 1N
In de totale CvZ-historie werden slechts 6 voorjaarswaarnemingen gedaan, waarvan 5 in de jaren '80. Op één geval na (300679 Schev) vlogen alle Gauwe Pijlen tijdens of na harde aanlandige wind (jan-3, april-1, jun-2).

-Noordse Pijlstormvogel - *Puffinus puffinus*

Eindelijk een soort, die het goed deed in vj'89 (n=92; alleen vj'84 was beter met 156 ex). Vrijwel alle waarnemingen kwamen uit

NH (96%), 3% kwam uit ZH en 1 vogel werd in WD gezien. 92% van de vogels vloog naar N. De soort kwam zeer gepiekt langs; op 1 dag, zoals gebruikelijk in jun, kwamen 72 Noordse Pijlen langs (2806 Hbz(7hr)), bij een krachtige westenwind. Deze piek ging ongemerkt voorbij aan ZH en WD, hetgeen niet verwonderlijk is, daar er niet geteld werd. Er was één feb-melding: 1302 Schier 1W.

-Vaal Stormvogeltje - *Oceanodroma leucorhoa*

1602 Hbz 1N 1305 Hbz 1N
1305 Berg 1N

5.4 Pelicaanachtigen - *Sulidae* & *Phalacrocoracidae*

-Jan van Gent - *Sula bassana*

Ook voor de Jan van Gent een goed voorjaar (n=1628; 1.3/hr), alleen vj'85 was beter met een totaal van 2409 vogels en een uurgem. van 2.3. In NH werd 81% gezien (84% N), in WD 5% (23% O) en in ZH 14% (95% N). Behalve in jan was het voorkomen van de Jan van Gent regelmatig te noemen, met iets hogere aantallen eind maart, half mei en begin jun. Van 93% van de vogels werd het kleeid getoed: 13% 1^e jaars, 30% 2^e jaars, 10% 3^e jaars, 5% 4^e jaars en 42% adult. Beste dagen:
2503 Schev(3hr) 66N 0506 Hbz(4hr) 168N
1305 Hbz(6hr) 153N

-Aalscholver - *Phalacrocorax carbo*

De stijgende lijn, die zich al een aantal jaren voordoet bij de aantallen Aalscholvers voor de kust, zette ook dit voorjaar door met een nieuw record van 1850 ex. Hiervan zag ZH 76%, NH 23% en WD 1%. 79% van het totaal vloog naar N. Deze stijgende trend van de afgelopen jaren lijkt zich langs de hele kust voor te doen; de verhouding ZH:NH:NH blijkt vrijwel altijd rond de 75:20:5% te liggen. Tot half feb was het voorkomen onregelmatig; daarna ging het aantal wat omhoog. Eind maart begon de trek op gang te komen, deze duurde tot begin jun. Vooral de laatste week van maart, de derde week van april en de eerste week van mei gaven flinke trek te zien. Na begin jun werden er nog maar enkele Aalscholvers gezien. Beste dagen:
1604 Schev(7hr) 243N
0405 Schev(6hr) 31Z, 59N
0505 Schev(3hr) 4Z, 74N

-Kuifaalscholver - *Phalacrocorax aristotelis*

*0902 Schev 1Z 1505 Hbz 1ad.N
*2805 Schev 1N

5.5 Reigers, Flamingo's & Lepelaars - *Ardeidae*, *Phoenicopteridae* & *Threskiornithidae*

-Kleine Zilverreiger - *Egretta garzetta*

1605 Schev 1Z 2405 Hbz 1N

-Blauwe Reiger - *Ardea cinerea*

Een niet bijster hoog aantal van 35 Blauwe Reigers is gezien, voor een flink deel veroorzaakt door het uitblijven van gegevens uit Breskens, hetgeen misschien maar goed is ook, daar deze telpost niet een reëel zee-trekbeeld oplevert. De hoogste aan-

tallen komen uit eind maart en uit de periode eind april-begin mei. 96% van de vogels werd gezien bij oostelijke winden (NO-Z). Opmerkelijk was een Z-waarts gericht trek golfje eind jun in ZH. Beste dagen:
2703 Schev (1hr) 8N 2406 Schev(4hr) 29Z
0405 Schev(2hr) 11N

-Roerdomp - *Botaurus stellaris*

1301 Lauw 2tp.

-Flamingo - *Phoenicopterus ruber*

2801 Bild 4tp.

-Lepelaar - *Platalea leucorodia*

Het oude record uit vj'86 is dit vj met 11 verhoogd tot 56, en dat zonder Breskens. De vogels waren gelijkmatig verdeeld over NH en ZH. 79% van de vogels werd gezien tijdens O-winden (NO-Z), 100% vloog naar N. Beste dagen:
0804 Huisd(1hr) 10N 0405 Schev(2hr) 8N
2904 Huisd(1hr) 10N 2805 Schev(1hr) 9N

5.6 Eendachtigen - *Anatidae*

-Knobbelzwaan - *Cygnus olor*

Het voorjaarstotaal van 1989 komt met 262 ex. op de tweede plaats, na vj'85 met 385 ex. ZH leverde 41% van de waarnemingen, NH 58% en WD 1%, waarbij 62% naar N vloog. Net als vorig voorjaar kwam maar liefst 94% van alle meldingen uit mei. Beste dagen:
0505 Egm(1hr) 26N 1805 Hbz(2hr) 6Z, 9N9tp
0705 Bloem(3hr) 26N 2305 Egm(3hr) 6Z, 13N9tp

-Kleine Zwaan - *Cygnus bewickii*

1102 Hbz 30tp. 1101 Schev 4N
0902 Schev 4N 0803 Schev 34N

-Wilde Zwaan - *Cygnus cygnus*

1901 Schev 8Z

-Rietgans - *Anser fabalis*

Een goed voorjaar voor de Rietgans, na vj'85 het beste van de afgelopen 10 jaar (n=984). Alle waarnemingen komen, op één na, uit ZH, 93% van het geheel werd gezien in de eerste 4 weken van het jaar: 0201 Schev(3hr) 30Z, 260N
0301 Schev(1hr) 106Z 2801 Schev(1hr) 14Z
1101 Schev(2hr) 202N 0902 Schev(1hr) 8N
1901 Schev(1hr) 220N 1902 Schev(1hr) 63N
2501 Schev(1hr) 80Z 2002 Hbz(1hr) 1N

-Kleine Rietgans - *Anser brachyrhynchus*

0201 Schev 25N 1302 Schier 1W
1101 Schev 24N 1402 Hbz 1Z
2201 Schev 13Z 1103 Schev 5N
0902 Schev 3Z, 12N

-Kolgans - *Anser albifrons*

Een goed voorjaarstotaal van 1508 Kolganzen, alleen vj'82 en vj'84 waren beter. 10% werd in NH gezien, 13% in WD en 77% in ZH. Beste dagen: 0902 Schev(5hr) 122Z, 617N
2102 Schev(1hr) 132N 1803 Hbz(1hr) 107N
0603 Schev(3hr) 35Z, 162N 1103 Holw(1hr) 110N

-Grauwe Gans - *Anser anser*

Gemiddelde aantallen voor de Grauwe gans dit voorjaar (n=1080). ZH zag de meeste ganzen (71%), NH had 27% en WD 1%. Het voorkomen was onregelmatig, alleen feb en maart gaven wat hogere aantallen te zien. Beste dagen:
2102 Schev(2hr) 178N 1803 Bloem(1hr) 102N
0603 Hbz(2hr) 106N

-Canadese Gans - *Branta canadensis*

1601 Hbz 2Z 0405 Huisd 4Z

-Brandgans - *Branta leucopsis*

De meeste Brandganzen werden in de eerste helft van jan gezien. Beste dagen:
0301 Lauw(1hr) 300W
0401 Hbz(1hr) 118N
1101 Schev(2hr) 221Z,80N

-Rotgans - *Branta bernicla*

Een doorsnee-voorjaar voor de Rotgans (n=21865; 17.6/hr). De hoogste aantallen werden weer in NH gezien: 88%, tegen 10% in ZH en 2% in WD (de hoge tp-aantallen te Holw zijn hier niet bij betrokken). 95% van de vogels vloog naar N. Tot begin feb waren de aantallen laag, daarna stegen ze licht, maar de echte trek kwam pas eind feb op gang, en hield aan (weektotaal boven de 1000) tot de eerste week van april, met als de hoogtepunt de vierde week van maart, waarin zo'n 8000 Rotganzen langsvlogen. Na begin april waren de aantallen veel lager, alleen in de tweede helft van mei werd nog een kleine trek golf opgemerkt. Er waren geen meldingen meer tot de tweede helft van jun. Beste dagen:
1902 Hbz(4hr) 854N 2003 Egm(2hr) 2245N
2202 Hbz(5hr) 1385N 2403 Huisd(1hr) 549N
2203 Hbz(4hr) 2464N 0704 Hbz(4hr) 850N

-Nijlgans - *Alopochen aegyptiacus*

2703 Egm 5Z 1804 Bloem 3N
0804 Hbz 2N 0505 Schev 2N
1704 Bloem 1N Hbz 2Z,2N
 Hbz 2N 1306 Schev 9N

-Bergeend - *Tadorna tadorna*

Na twee vette jaren, nu weer eens een mager jaar voor de Bergeend, met een weliswaar redelijk totaal, maar een laag uurgem. (n=3382; 2.7/hr). ZH scoorde goed met 46% van het totaal (gemiddeld 35%), WD deed het slecht met 1% (4%) en NH was matig met 53% (tegen normaal 61%). 78% vloog naar N. DE soort werd wekelijks in kleine aantallen gezien, ZH merkte in de derde week van jan en in de eerste week van feb een Z-waarts gericht trek golfje op, in NH was hier iets van te merken. Maart en april lieten hogere aantallen zien, vooral in ZH, waarna de aantallen weer zakten. Vanaf eind mei stegen de aantallen weer, als gevolg van de ruitrek, met een piek in de tweede helft van jun. Beste dagen:
1901 Schev(3hr) 97Z
1806 Schev(5hr) 109N
2406 Schev(6hr) 3Z,403N
 Hbz(3hr) 2Z,104N
Van alle Bergeenden werd 34% op leeftijd gebracht; hiervan (n=1152) was de verhouding adult: onvolwassen 1:0.6.

-Smient - *Anas penelope*

Dit voorjaar leverde veel meer Smienten op (n=11453) dan vorig voorjaar (n=5934). Met een uurgem. van 9.1 komt vj'89 op de vierde plaats te staan van de jaren '80-lijst, met vj'86 op een eerste plaats (10.5/hr). 70% van de vogels werd in NH gezien (93% N), 25% in ZH (61% N) en 5% in WD (4% O, 89% tp.). De Smient werd tot half feb regelmatig gezien, in beide richtingen, daarna werden de aantallen hoger en begint zich een duidelijk voorkeur af te tekenen voor N-trek. In de tweede week van maart

piekt de Smient plotseling wanneer bijna de helft van het voorjaarstotaal langskomt. Tot en met de eerste week van april blijven de aantallen redelijk, daarna zakt de trek helemaal in en worden er nog maar een 100 Smienten gezien in de rest van het voorjaar, de laatste op 0906 Hbz 2Z,2N. Beste dagen:
1101 Schev(1hr) 430Z 0803 Egm(3hr) 1488N
1401 Bildt 300tp. Hbz(4hr) 2Z,2201N
Van het totaal werd 17% gesexed (m:v=1:1.3).

-Krakeend - *Anas strepera*

Een zeer goed voorjaar voor de Krakeend, met een nieuw record van 355 ex (oude record 231 ex in vj'87). 63% werd in NH gezien, 14% in ZH en 23% in WD. 58% van de vogels vloog naar N en 22% verbleef ter plaatse (vooral in WD). De Krakeend werd vooral eind maart en in april gezien, daarbuiten was het voorkomen onregelmatig. Een duidelijke prik viel in de laatste week van maart, toen 154 vogels werden genoteerd. Opvallend was een telling van 77 tp-verblijvende Krakeenden begin jan langs de Waddenkust. Beste dagen:
2703 Egm(3hr) 24Z,30N 2703 Berg(4hr) 13Z,58N
66% van de vogels werd gesexed (n=235; m:v=1:0.8).

-Wintertaling - *Anas crecca*

Na vier slechte voorjaren eindelijk weer eens een behoorlijk aantal Wintertalingen (n=9039; 7.2/hr). Veruit de meeste vogels werden gezien in NH (82%), met nog 13% in ZH en 5% in WD. De eerste twee maanden was de Wintertaling schaars, van begin maart tot begin mei was deze eend echter een algemene verschijning, vanaf half mei passerde nog slechts een sporadisch exemplaar. De hoogste aantallen werden begin maart en eind maart/begin april gezien. Beste dagen:
0803 Egm(3hr) 746N 2703 Berg(3hr) 4Z,467N
 Hbz(4hr) 807N Hbz(3hr) 574N
2703 Egm(3hr) 12Z,426N 0804 Huisd(2hr) 342N
19% van de vogels werd gesexed (n=1738; m:v=1:1.1).

-Wilde Eend - *Anas platyrhynchos*

Voor de Wilde Eend kwam vj'89 overeen met vorig voorjaar, de aantallen bleven laag (n=617; 0.5/hr). De meeste ex werden tussen half feb en half mei gemeld, buiten deze periode was de soort nauwelijks aanwezig. 56% van de vogels werd in NH gezien, 42% in ZH en 2% in WD, 48% van de vogels vloog naar N, 19% verbleef tp. Beste dagen:
0902 Schev(5hr) 24Z,6N 1604 Hbz(4hr) 7Z,14N
63% van Wilde Eenden werd gesexed (n=387; m:v=1:0.8).

-Pijlstaart - *Anas acuta*

Ook voor de Pijlstaart (n=609; 0.5/hr) een voorjaar dat te vergelijken viel met vorig voorjaar. De verdeling over de verschillende deelgebieden was als volgt: NH 60%, ZH 23% en WD 17%. 82% van de vogels vloog naar N. Tot half feb was er sprake van een lage presentie, daarna begonnen de aantallen te stijgen, al was er geen sprake van sterk gepiekte trek, de meeste vogels passeerden begin maart. Vanaf half april daalden de aantallen, begin mei werden nog enkele Pijlstaarten gezien, en jun leverde nog 2 meldingen op: 2406 Schev 8N; 2606 Egm 2N. Beste dagen waren er eigenlijk niet, geen enkele maal werden meer dan 25 langs vliegende exemplaren gezien. 74% van de vogels werd gesexed (n=452; m:v=1:0.9).

-Zomertaling - *Anas querquedula*

Een normaal voorjaar met 55 Zomertalingen, vrijwel alle waarnemingen kwamen uit NH (50), de overige 5 werden in ZH gezien. De meeste

meldingen kwamen half maart en gedurende april. Op 1003 werden de eersten gezien: Hbz 2N, de laatsten werden op 2305 te Egm gezien: 2N. Beste dagen: 1803 Hbz(2hr) 7Z,3N 0304 Hbz(2hr) 11N 2703 Berg(3hr) 2Z,6N 95% van de Zomertalingen werd gesexed (n=52; m:v=1:1.2).

-Slobeend - *Anas clypeata*

Vj'89 leverde zeer hoge aantallen en was het beste voorjaar ooit (n=2188), op ruime afstand gevolgd door vj'87. 73% van de Slobeenden werd in NH gezien, 22% in ZH en 5% in WD. Van het totaal vloog 68% naar N. Na tot begin maart weinig van de Slobeend te hebben gemerkt, begonnen de eerste aarzelande trekbewegingen; in de laatste week van maart barstte de trek los, in deze week werd ruim 50% van het voorjaars totaal gezien. Ook de derde week van april leverde nog een kleine piek op. In de rest van het voorjaar liepen de aantallen steeds verder terug. Beste dagen: 2703 Egm(3hr) 164Z,193N Berg(4hr) 167Z,77N,10tp. Hbz(3hr) 61Z,215N 1604 Hbz(5hr) 12Z,120N 67% van het totaal werd gesexed (n= 1406; m:v=1:0.9).

-Krooneend - *Netta rufina*

2204 Schev 1N

-Tafeleend - *Aythya ferina*

Hoewel er bijna 6 keer zoveel tafeleenden gezien zijn als vorig voorjaar, kan men toch (n=528) slechtsspreken van een matig voorjaar. DE meeste Tafeleenden zijn ditmaal in ZH gezien (64%), met 35% in NH en 1% in WD. 74% van de vogels vloog naar N. De Tafeleend werd met enige regelmaat gezien in jan en maart, in de overige maanden was het voorkomen onregelmatig en in kleine aantallen. Mei en jun leverden vrijwel geen Tafeleenden op. Beste dagen: 0803 Schev(1hr) 50N 0803 Egm(3hr) 44N 1103 Schev(3hr) 43Z,16N Hbz(2hr) 47N 2003 Schev(2hr) 115N 41% van het totaal werd gesexed (n=216; m:v=1:0.5).

-Kuifeend - *Aythya fuligula*

Ook voor de Kuifeend geldt dat slechts van een matig voorjaar gesproken kan worden (n=458). In NH werden veruit de meeste Kuifeenden gezien (74%), tegen 24% in ZH en 2% in WD. Van het totaal vloog 72% naar N. Net als voor de meeste andere eenden-soorten geldt dat de hoogste presentie in maart en april werd bereikt; buiten deze twee maanden waren de aantallen doorgaans laag. Beste dagen: 1801 Schev(2hr) 11Z,22N 0803 Hbz(3hr) 29N 2703 Egm(2hr) 3Z,34N 62% van alle Kuifeenden werd gesexed (n=286; m:v=1:0.9).

-Toppereend - *Aythya marila*

Voor de Toppereend was vj'89 van het zelfde laken een pak als de twee vorige soorten, iets hogere aantallen, maar nog lang geen topjaar (n=1215). Van het totaal kwam 57% voor rekening van NH, 41% van ZH en 2% van WD. 68% vloog naar N. Tot begin april werd de Toppereend regelmatig gezien, met af en toe een klein piekje. Deze trek golfjes waren verschillend van timing en richting tussen NH en ZH: in NH vlogen de vogels naar N in de tweede week van jan, begin maart

en eind maart; in ZH vlogen de vogels Z- waarts in de tweede week van jan en in de tweede week van feb. De laatste Toppers werden op 1205 gezien: Hbz 2N. Beste dagen: 1101 Schev(2hr) 51Z 0902 Schev(5hr) 177Z, Hbz(3hr) 123N 29N 89% van het totaal werd gesexed (n=1078; m:v=1:2.0).

-Eidereend - *Somateria mollissima*

Met 13.395 Eidereenden is vj'89 goed voor een tweede plaats in de jaren'80-lijst, alleen vj'85 was nog (veel) beter. Dit totaal is gelijkelijk verdeeld over de deelgebieden: NH 32%, ZH 33% en WD 35%. Ook in trekrichting ontliepen de deelgebieden elkaar niet veel: NH 65% N, 17% tp., ZH 60% resp. 20% en WD 53% resp. 27%. In NH was de Eidereend tot begin mei zeer regelmatig te zien: de eerste twee maanden waren de aantallen vrij laag, vanaf maart stegen de aantallen naar N; begin april leverde de meeste Eiders op en na begin mei werden nauwelijks nog Eiders gezien. ZH en WD lieten een ander beeld zien: hier werd in jan matige Z-trek gezien, begin feb piekte de soort plotseling naar N. De april-piek van ZH en WD was wat kleiner en wat later dan in NH, terwijl er ook meer Z-trek optrad. Beste dagen: 0602 Schier(1hr) 60W,18360,80tp. 0702 Schev(5hr) 12Z,961N 0803 Schier(1hr) 440W,220 0704 Hbz(5hr) 11Z,238N,14tp. 1004 Ame(2hr) 60W,1800,250tp. 0505 Schev(3hr) 361Z,95N In NH werd 88% gesexed (n=3941; v:m=1:0.1), in ZH 11% (n=470; v:m=1:0.4) en in WD 10% (n=526; v:m=1:0.4).

-IJseend - *Clangula hyemalis*

Het tot nog toe beste voorjaar ('82;n=93) is in ruime mate overtroffen door vj'89 (n=282). Meer dan de helft van de waarnemingen komt uit NH met 185ex, 70ex. werden in ZH gezien en 25ex. in WD. 202 IJseenden vlogen naar N, 14 verbleven tp. Naast het hoge aantal was dit voorjaar de late, gericht trek opvallend. In NH vloog maar liefst 58% in april langs, in ZH was dit 41%. Ook mei leverde nog 27 IJseenden op. Er waren geen jun-meldingen. Beste dagen: 0403 Schev(1hr) 6Z,6N 2304 Hbz(4hr) 45N 0804 Hbz(3hr) 1Z,13N 0405 Schev(2hr) 12N 62% van het totaal werd gesexed (n=174; m:v=1:1.5).

-Zwarte Zeeëend - *Melanitta nigra*

Met 208.642 Zwarte Zeeëenden was vj'89 qua aantal het beste voorjaar van de afgelopen tien jaar, qua uurgem. (167.8/hr) waren vj'87 (231.9) en vj'85 (170.4) nog iets beter. Alweer werd het overgrote deel in NH gezien (81%), met veel kleinere aantallen in ZH (10%) en WD (9%). In NH vloog 67% naar N en 28% naar Z, in ZH was dit 81% resp. 17% en in WD 6% resp. 64%. Gedurende de eerste tweeëneenhalve maand was de soort vooral in NH niet zeldzaam, Z-waartse trek had de overhand. De aantallen bleven daarbij, tot vanaf half maart de N-waartse trek de overhand kreeg en de aantallen fors stegen; in de daaropvolgende vijf weken bleven de aantallen hoog. Vanaf (half) mei daalden de aantallen flink, maar tot de laatste week van het voorjaar werd nog N-waartse trek opgemerkt, met regelmatig uurtotalen boven de 100. In ZH werd min of meer het zelfde patroon vastgesteld, zij het wel bijna een factor tien lager, qua aantallen. In WD was het Zwartje een stuk minder algemeen, met alleen eind april sterke W(!)-waartse trek. Beste dagen: 0704 Hbz(5hr) 322Z,11569N,18tp.

1404 Hbz(4hr) 797Z,8486N
 2904 Hbz(3hr) 855Z,4543N
 Ame(4hr) 9150W,5300,200tp.
 1205 Hbz(3hr) 1176Z,7997N
 In ZH werd 2% gesexed (v:m=1:1.4), in
 NH 4% (v:m=1:1.7) en in WD 1% (v:m=1:2.9).

-Grote Zeeëend - *Melanitta fusca*

De voorgaande jaren hebben uitgewezen dat grote aantallen Zwarte Zeeëenden niet grotere aantallen van zijn verwant de Grote Zeeëend hoeft op te leveren. Zo leverde het goede Zwarte Zeeëend-voorjaar '87 (231.9/hr) 6.0 Grote Zeeëenden per uur, terwijl het slechte voorjaar '81 voor de Zwarte Zeeëend (69.6/hr) 6.4 Grote Zeeëenden/hr opleverde. Dit voorjaar, ook een goed Zwartjes-voorjaar, bevond zich met een uurgem. van 4.6 (n=5739) onder het gemiddelde van de jaren '80 (5.6/hr). In WD werd dit maal zeer weinig van deze eenden gezien (2%), NH scoorde weer goed met 85% en ZH had een normaal aandeel met 13%. 94% van alle vogels vloog naar N. DE Grote Zeeëend was, uiteraard alleen in NH, tot half mei een regelmatige gast, met van eind feb tot begin mei hogere aantallen. De sterkste verplaatsingen vonden plaats rond eind feb (naar Z), en in de tweede week van april, dezelfde week waarin ook de meeste Zwarte Zeeëenden gezien werden. In tegenstelling tot de Zwarte Zeeëend, die tot het einde van het voorjaar trek vertoonde, werd de Grote Zeeëend na half mei nauwelijks meer gezien. Beste dagen:
 2002 Hbz(5hr) 224Z,221N 0702 Schev(4hr) 150Z
 1404 Hbz(4hr) 3Z,287N 3004 Hbz(5hr) 84Z,199N
 1205 Hbz(3hr) 19Z,161N
 In ZH werd 5% gesexed (v:m=1:5.5), in
 NH 6% (v:m=1:1.2) en in WD 4% (v:m=1:2.0).

-Brilduiker - *Bucephala clangula*

Er werden dit vj slechts 372 Brilduikers gezien (0.3/hr). 31% van de waarnemingen kwam uit NH, 38% uit ZH en 31% uit WD. 42% van de vogels vloog naar N en 22% verbleef tp, dit laatste voornamelijk veroorzaakt door Kornwerderzand. Alleen in ZH zag men de Brilduiker in jan en begin feb in redelijke aantallen, het ging hier vooral om Z-waartse trek. De voorjaarstrek had geen duidelijke piek, maar voltrok zich gespreid over de maand maart (vooral NH). DE laatste Brilduiker werd op 2106 gezien: Berg 1N. Beste dagen:
 0701 Korn(3hr) 2Z,21tp.0902 Schev(3hr) 16Z,4N
 0101 Schev(3hr) 22Z 0603 Schev(2hr) 17N
 0702 Korn(4hr) 44tp. Hbz(3hr) 12Z,1N
 1402 Holw(1hr) 19W,3N 2103 Hbz(2hr) 13N
 52% van het totaal werd gesexed (n=192;
 m:v=1:1.6).

-Nonnetje - *Mergus albellus*

Er werden slechts 57 Nonnetjes genoteerd, waarvan 7 uit NH en 50 uit ZH. 31 Nonnetjes vlogen naar N en 7 verbleven tp. In ZH werden alle, op één na, Nonnetjes tot begin feb gezien, de overige melding kwam van 1103 te Schev (1N). In NH werd in jan 1 vogel gezien, de overige 6 werden op 0603 en 0803 gezien. Beste dag: 0902 Schev(2hr) 12Z,1N
 16% van de vogels werd gesexed (n=16;
 m:v=1:0.8).

-Middelste Zaagbek - *Mergus serrator*

Dit vj is er een redelijk aantal Middelste Zaagbekken gezien, maar het uurgem. bleef aan de lage kant (n=4281; 3.4/hr). Meer dan de helft van het totaal kwam uit NH (69%), ZH moest het met 26% doen en

WD met 5%. Alleen in NH leken de meeste Middelste Zaagbekken een duidelijke voorkeur, wat betreft trekrichting, te hebben (91% N), in WD was dit al veel minder het geval (31% W,60% tp.) en in ZH was er geen sprake van gerichte trek (48% Z, 52% N). Het trekpatroon komt overeen met dat van vorig voorjaar, de soort was in jan en feb regelmatig te zien, zonder dat er duidelijke verplaatsingen optraden (in NH vlogen de meeste vogels naar N, in ZH naar Z). Begin maart begon de balans duidelijk naar N door te slaan en bleef dit doen tot begin mei. De laatste Middelste Zaagbekken werden op 2806 gezien (Egm 5N). Beste dagen:
 1501 Schev(5hr) 123Z 0704 Hbz(5hr) 2Z,150N
 2703 Hbz(4hr) 2Z,121N 2404 Schev(5hr) 123N
 In ZH werd 24% gesexed (v:m=1:0.6), in
 NH 95% (v:m=1:0.7) en in WD 96% (v:m=1:0.8).

-Grote Zaagbek - *Mergus merganser*

Ook voor deze derde zaagbek-soort had vj'89 niet veel in de knip, er werden er maar 87 gezien. In ZH werden er 11 in jan gezien, 26 in feb, 12 in maart en 4 in april (34Z,18N), in NH 9 in feb, 6 in maart, 11 in april en 4 in mei (13Z, 17N) en in WD 1 in jan en 3 in feb (2W, 20). De laatste waarneming viel op 1305 (Hbz 1N). 37% van het totaal werd gesexed (n=32; m:v=1:1.2).

5.7 Ralachtigen - *Rallidae*

-Meerkoet - *Fulica atra*

Er werden dit voorjaar maar 45 Meerkoeten gezien: 2 in ZH, 15 in NH en 28 in WD, allen ter plaatse. Op 2 na werden ze allemaal in jan gezien: 0603 Egm ltp. en 0405 ZeVl ltp. Beste dagen:
 0301 Lauw 20tp. 3001 Hbz 14tp.

5.8 Steltlopers - *Haematopodidae, Recurvirostridae, Charadriidae & Scolopacidae*

-Scholekster - *Haematopus ostralegus*

Het voorjaarstotaal van de Scholekster is wel redelijk, maar het uurgem. blijft wat achter (n=11714; 9.4/hr). Meer dan de helft werd in NH gezien (57%), 37% in ZH en maar 6% in WD. In ZH vloog 55% naar N en verbleef 1% tp., in NH waren deze waarden resp. 55% en 23% en in WD 4% en 91%. Vanaf begin jan, met maar weinig Scholeksters, begonnen de aantallen langzaam op te lopen, met een zeer gespreide piek tussen half april en eind mei. De meeste tp-exemplaren aan de Waddenkust werden begin maart geteld. Beste dagen:
 0405 Schev(7hr) 254Z,94N
 1405 Schev(5hr) 345Z,43N
 2005 Schev(3hr) 57Z,147N
 2106 Hbz 447tp.

-Kluut - *Recurvirostra avosetta*

Nog niet eerder zijn er in de CvZ-/NZG-geschiedenis zoveel Kluten in een halfjaar geteld (n=4783; tegn gemiddeld 699 in een voorjaar); de tweede plaats wordt op ruime afstand ingenomen door vj'86 met 1283 ex., terwijl er in dat voorjaar nog Breskens-tellingen aan te pas kwamen. Dat maart veel Kluten te zien gaf, hield echter niet in dat de soort regelmatig te zien was, 89% van de Kluten uit ZH en NH vlogen op 1 dag langs (2703). Deze piek, die vooral tussen IJmuiden en Hbz werd opgemerkt, viel vroeg op de ochtend, rond 8 uur, de meeste vogels waren Schev waarschijnlijk al gepasserd, toen men daar begon te tellen. In ZH werd 26% ge-

zien, in NH 64% en in WD 10%. In NH en ZH vlogen vrijwel alle vogels naar N (resp. 99% en 98%), in WD verbleven ze bijna allemaal tp. (99%). De eerste Kluten werden te Bildt opgemerkt op 2801 (83tp.), in de andere deelgebieden werden de eerste Kluten pas in maart gemeld. 91% van alle Kluten werd in maart gezien, daarna werden tot eind jun nog kleine aantallen gezien. Beste dagen:
 0403 Bildt 174tp. 0803 Holw 185tp.
 2703 Schev(5hr) 17Z,134N
 IJm(2hr) 1Z,907N
 Egm(3hr) 1237N,13tp.
 Berg(4hr) 759N
 Hbz(3hr) 519N
 Huisd(1hr) 245N

-Kleine Plevier - *Charadrius dubius*

2703 IJm 1N 2404 Schev 2N
 1604 Schev 4N 0505 Hbz 1N

-Bontbekplevier - *Charadrius hiaticula*

Lang niet zo'n goed voorjaar (n=750; 0.6/hr) als record-vj'88. De meeste vogels werden, zoals gebruikelijk in ZH gezien (76%), daarop volgde NH met 21% en WD met 3%. 96% van de Bontbekken vloog naar N en 3% verbleef tp. De eerste Bontbekplevier werd op 0603 waargenomen (Hbz 1tp.), de laatste op 1806 (Hbz 2N). Tussen deze twee extremen in vlogen in NH vrijwel wekelijks kleine aantallen langs, de meeste in de eerste en derde week van mei. In ZH was de Bontbek er iets vroeger bij, hier begon de piek in de laatste week van april en hield aan tot eind mei (eerste week van mei uitgesloten). Beste dagen:
 2404 Schev(3hr) 39N 2005 Bloem(3hr) 47N
 1005 Bloem(3hr) 34N 2105 Nwijk(1hr) 52N
 2005 Schev(3hr) 63N 2305 Bloem(4hr) 91N

-Strandplevier - *Charadrius alexandrinus*

1304 Hbz 1tp. 2005 ZeVl 2N
 0505 Hbz 3N 2205 Schev 1N
 1305 Schev 3Z 2305 Bloem 1N

-Morinelplevier - *Eudromias morinellus*

0104 Schev 1N

-Goudplevier - *Pluvialis apricaria*

DE Goudplevier werd sporadisch gezien in vj'89, maar de keren dat ze gezien werden, leverde dat soms wel hoge uurtotalen op, waardoor het toch nog een goed voorjaar geworden is (n=2450). De meeste Goudplevieren werden in ZH gezien (67%), in NH werd minder dan 1% gezien en in WD (alleen Waddenkust) 33%. 54% van de vogels vloog naar N. Zoals gezegd, was het voorkomen sporadisch, en buiten het feit dat de meeste vogels in jan gemeld werden, valt er ook niet veel over te zeggen. Beste dagen:
 0701 Schev 1250N 2801 Bildt 200W
 1901 Schev 250Z 0403 Bildt 600W

-Zilverplevier - *Pluvialis squatarola*

Met een totaal van 4504 Zilverplevieren en een uurgem. van 3.6/hr was dit een gemiddeld voorjaar voor deze soort. 39% van de meldingen kwam uit NH, 51% uit ZH en 10% uit WD. In WD ging het vooral om tp-verblijvende dieren (84%), in ZH en NH betrof het voornamelijk N-vliegende vogels (beiden 99%). De meeste vogels in WD werden in de tweede week van jan (W&tp.) en in de derde week van april (tp.) gezien, met slechts enkele meldin-

gen in de tussenliggende periode. In ZH en NH werden buiten de trekperiode nauwelijks Zilverplevieren gezien. In ZH viel de eerste waarneming op 1003, in NH op 2002. De doortrekkiepiek voltrok zich in NH tussen begin april en eind mei, in ZH begon de piek iets later, vooral rond de derde week van mei werden veel Zilverplevieren gezien. In jun werden nog slechts 7 vogels gemeld. Beste dagen:
 1401 Bildt(2hr) 57W,1110
 2204 Holw(1hr) 200tp. 2005 Bloem(4hr) 346N
 2304 Schev(4hr) 330N Egm(3hr) 208N
 0705 Bloem(4hr) 211N 2105 Egm(2hr) 165N

-Kievit - *Vanellus vanellus*

Net als de vorige twee voorjaren, ook dit voorjaar weer lage totalen voor de Kievit (n=2503; 2.0/hr). Het grootste deel werd in NH gezien (58%), 28% in ZH en 14% in WD (meer dan gebruikelijk in WD, maar wel 99% tp-verblijvend). In ZH vloog 77% naar N, in NH was dit omgekeerd, 99% naar Z. Jan was voor zowel WD als ZH de maand, waarin de meeste Kieviten zijn gezien, voor WD 100%, voor ZH 68%, de rest van het voorjaar zag men in ZH slechts af en toe Kieviten. NH gaf een volstrekt ander beeld te zien, hier werden de eerste Kieviten pas op 2102 gezien, met een piek begin maart en in de tweede en derde week van jun; buiten de periodes was het aantal in NH laag. Beste dagen:
 0701 Schev 450N 1006 Hbz(3hr) 272Z
 1401 Bildt 200tp. 1206 Hbz(3hr) 242Z
 2801 Bildt 150tp. 1306 Hbz(3hr) 148Z
 0603 Hbz(4hr) 357Z,2N 1706 Berg(4hr) 171Z

-Kanoetstrandloper - *Calidris canutus*

Met 6231 Kanoeten en een uurgem. van 5.0/hr was vj'89 niet gedenkwaardig voor deze soort. Weer was de verdeling over de deelgebieden in het voordeel van NH (64%) met 36% in ZH en slechts 4ex. in WD. De trek was erg gericht (99% N). De echte voorjaarsstrek begon dit seizoen in de laatste week van april en hield aan tot eind mei, met een duidelijke uitschieter in de eerste week van mei. Voor deze periode werden in NH al vanaf begin maart enige 10-tallen Kanoeten per week gezien. Jun leverde nog 16 vogels op. Beste dagen:
 0505 Berg(3hr) 354N 0705 Egm(4hr) 325N
 Hbz(4hr) 261N 2005 Egm(3hr) 267N
 0705 Bloem(4hr) 617N 2805 Schev(5hr) 429N

-Drieteenstrandloper - *Calidris alba*

Ook voor de Drieteenstrandloper gewone aantallen dit voorjaar, met 4622 ex. herstelde de soort zich weer wat van de twee slapende voorgaande voorjaren. NH nam 56% voor z'n rekening, WD en ZH leverden ieder 22%. IN NH vloog 96% naar N, tegen 66% in ZH en 29% in WD. Na een periode met lage aantallen en slechts een klein doortrekgolfje (begin feb in ZH, eind feb in WD en tweede week maart in NH), begonnen vanaf eind april hogere aantallen te passeren, met een piek in de tweede week van mei, jun leverde nog 24 Drieteenstrandlopers. Beste dagen:
 0502 Schev(3hr) 194Z 0705 Egm(4hr) 161N
 2304 Hbz(4hr) 106N 1305 Berg(3hr) 121N
 0605 Berg(4hr) 144N 2105 Hbz(2hr) 188N

-Kleine Strandloper - *Calidris minuta*

2504 Hbz 1N 0605 Huisd 1Z,1N
 0505 Egm 3N 1505 Hbz 1Z
 Hbz 1N 2205 Egm 2N

-Paarse Strandloper - *Calidris maritima*

Ook de Paarse Strandloper krabbelde dit voorjaar weer wat overeind, na twee slechte seizoenen (n=797). Het aandeel van ZH in het totaal was erg groot (95%), dit betrof uitsluitend Schev. Eind maart en april leverden de hoogste tp-aantallen, en omstreeks dezelfde tijd werd ook af en toe wat N-waarts gerichte beweging opgemerkt (alleen ZH). De overige 5% van de vogels waren als volgt over NH en WD verdeeld: 4% resp. 1%. Van alle vogels verbleef 69% ter plaatse. De laatste melding werd op 2305 te Berg gedaan (1N). Beste dagen:
2703 Schev(3hr) 43N, 55tp.
0904 Schev 120tp. 1804 Schev(1hr) 85N
0904 Schev(2hr) 71N, 166tp.

-Bonte Strandloper - *Calidris alpina*

Aan het aantal Bontjes, dat dit voorjaar gezien is, valt af te leiden dat vj'89 als een doorsnee voorjaar te boek kan gaan (n=7741; 6.2/hr). Daar de tp-verblijvende Bonte Strandlopers langs de Waddenkust apart zijn opgenomen (Hst 4.2), zijn de verhoudingen over de drie deelgebieden normaal te noemen (NH 79%, ZH 17% en WD 4%). In NH en ZH vloog 99% naar N, in WD slechts 40%. De voorjaars trek trad dit maal vrij plotseling op, in jan en feb was de soort niet noemenswaardig aanwezig, vanaf de tweede week van maart kwam daar verandering in. In deze en de daaropvolgende week werd 42% van het voorjaars totaal gezien. Na deze piek bleven de Bontjes tot ver in mei doorvliegen, echter wel in kleinere aantallen, vanaf eind mei werd de soort nauwelijks meer gezien. Beste dagen:
0803 Egm(3hr) 515N 2004 Hbz(3hr) 219N
Hbz(4hr) 390N 2304 Schev(3hr) 406N
1703 Egm(3hr) 702N Egm(3hr) 220N
Hbz(5hr) 1040N

-Kemphaan - *Philomachus pugnax*

Het aantal Kemphanen bleef dit voorjaar aan de lage kant, maar we moesten het dan ook zonder Breskens doen (n=226). ZH bleef wel het toonaangevende gebied met 207 meldingen, allemaal te Schev (100% N). In NH werden maar 18 Kemphanen gezien (9Z, 9N) en WD moest het met 1 Kemphaan doen; dit was dan wel de eerste melding in het jaar (1401 Bildt ltp.). De tweede Kemphaan werd pas eind maart gezien, de meeste vogels werden in de tweede helft van april en de eerste week van mei gezien. Beste dagen:
2603 Schev(1hr) 21N 2404 Schev(3hr) 58N
1604 Schev(3hr) 44N 0405 Schev(1hr) 22N

-Watersnip - *Gallinago gallinago*

Vj'89 leverde één ex. meer op dan vorig voorjaar (n=32). In totaal werden 19 Watersnippen te ZH gezien, 11 te NH en 2 te WD. Jan leverde 2 vogels, feb 4, maart 6, april 5, mei 13 en jun 2. 91% vloog naar N. Beste dag: 0405 Schev(1hr) 13N.

-Grutto - *Limosa limosa*

Redelijke aantallen voor de Grutto dit voorjaar (n=474). De meeste Grutto's werden dit keer in NH gezien (64%), gevolgd door ZH met 35% en WD met 1%. In ZH vloog 98% naar N, in NH vloog, vreemd genoeg, 81% naar Z. De eerste vogel werd én dag eerder gezien dan vorig jaar, namelijk 1902 Hbz 1N. Begin en eind maart was voor NH de beste periode, in ZH leverde de

tweede helft van maart de meeste Grutto's. April bracht nog 34 Grutto's en mei leverde de laatste 17 ex. Beste dagen:
0603 Egm(3hr) 94N 1203 Schev(2hr) 63N
Hbz(4hr) 114N 3003 Schev(1hr) 42N

-Rosse Grutto - *Limosa lapponica*

Ook dit voorjaar weer een goed totaal voor de Rosse Grutto (n=22789; 18.3/hr). In ZH en NH werden vrijwel even grote aantallen gezien (beiden 50%), terwijl WD slechts een enkel ex. leverde (minder dan 1%). De trek was zeer gericht (NH 99% N, ZH 99.9% N) en zeer gepiekt. DE eerste waarneming werd op 0301 gedaan. Pas vanaf eind feb vloog de soort wat regelmatig, en de piek viel rond eind april/begin mei, in deze periode telde men 89% van het voorjaars totaal. Na deze periode liep de trek snel terug, de rest van mei leverde nog een dikke duizend Rosse Grutto's op, en jun nog 15. Beste dagen:
2304 Schev(1hr) 7984N 2304 Hbz(4hr) 1433N
Egm(3hr) 1489N 3004 Hbz(5hr) 1403N

-Regenwulp - *Numenius phaeopus*

Net als vorig voorjaar een redelijk seizoen voor deze soort (n=1015; 0.8/hr). De verdeling over de deelgebieden was identiek aan die van de Rosse Grutto (ZH 50%, NH 50%), in WD werd slechts 1 Regenwulp gezien. Ook de Regenwulp trok zeer egricht door (98% N). Ook de doortrekpiek van deze soort vertoonde veel overeenkomst met die van de vorige soort: eind april/begin mei. Vóór deze periode werden enige 10-tallen Regenwulpen gezien, de eerste op 2703 (Hbz 2Z). Vanaf half mei vlogen er nog een kleine 100 Regenwulpen langs, waarvan 14 in jun. Beste dagen:
2404 Schev(3hr) 66N 0605 Bloem(4hr) 66N
0405 Schev(6hr) 76N 1305 Schev(4hr) 82N
0605 Schev(7hr) 102N

-Wulp - *Numenius arquata*

Er werden bijna twee keer zo veel Wulpen als Regenwulpen gezien (n=1943; 1.6/hr). De verdeling was als volgt: ZH 71%, NH 29%, WD 15ex. In ZH vloog 63% naar N, in NH was dit 85%. De Wulp liet zich in ZH vooral in de eerste 4 maanden zien, in jan en feb naar Z vliegend (eind jan/begin feb) en in maart en april naar N vliegend (begin maart en eind maart/begin april). In mei en jun werden maar weinig Wulpen gezien. NH vertoonde eind feb/begin maart en eind april een bescheiden doortrekpiekje, de wintermaanden leverden geen Z-waartse trek op, en mei en jun gaven ook weinig Wulpen te zien. Beste dagen:
2501 Schev(2hr) 121Z 2603 Schev(2hr) 178N
0902 Schev(5hr) 297Z 2304 Schev(4hr) 187N
0403 Schev(2hr) 22Z, 135N

-Zwarte Ruiter - *Tringa erythropus*

1303 Hbz 1N 2404 Schev(4hr) 18N
0405 Schev(3hr) 17N 0505 Berg(2hr) 2N
1905 Berg(1hr) 1N 2005 Schev(1hr) 3N

-Tureluur - *Tringa totanus*

Met 1770 Tureluurs was vj'89 beneden het gemiddelde (1.4/hr), alleen vj'81 en vj'85 waren slechter (resp. 1116 en 1181 Tureluurs). De Tureluur werd in ZH het meest gezien (85%), in NH zag men 12% en in WD 3%. 94% van alle vogels vloog naar N. Vanaf maart begon de soort wat regelmatig te vliegen, daarvoor zijn er maar een paar gezien, de eerste op 1301 (Holw 1W). Doortrekpieken tekenden zich af in ZH gedurende eind april

en een iets kleinere gedurende de tweede helft van mei. In NH was alleen eind mei sprake van een doortrekkie. Jun leverde slechts kleine aantallen op. Beste dagen:
2404 Schev(5hr) 588N 2205 Zantv(2hr) 193N

-Groenpootruiter - *Tringa nebularia*

Geen hoge aantallen voor deze ruitersoort (n=258). ZH boerde erg goed met 88% van het totaal, NH deed het een stuk slechter met 12% en in WD zag men helemaal geen Groenpootruiters. Op één vogel na vlogen ze allemaal naar N. De Groenpootruiter was niet algemeen, hij werd maar in 7 verschillende weken gezien, de eerste op 2703 (Schev 1Z), de piek viel eind april/begin mei. Beste dagen:
2404 Schev(3hr) 75N 0405 Schev(4hr) 72N

-Witgatje - *Tringa ochropus*

1401 Bildt 1tp.	2703 IJm 2N
3003 Schev 2N	1604 Schev 4N
1604 Hbz 1N	1804 Schev 3N
2304 Schev 1N	2404 Schev 26N
3004 Hbz 1N	0305 Hbz 1N
0405 Schev 3N	2005 Schev 3N
1606 Hbz 1N	

-Bosruiter - *Tringa glareola*

2404 Schev 2N	1705 Hbz 2N
0505 Schev 1N	

-Oeverloper - *Actitis hypoleucos*

Vj'89 leverde weinig Oeverlopers op (n=194), waarvanzooals gebruikelijk, de meesten in ZH werden gezien, en relatief veel vogels verbleven ter plaatse. De Oeverloper werd van eind april tot begin jun gezien. Beste dagen:
0405 Schev(4hr) 27N 2205 Schev(1hr) 9N,35tp.
2005 Schev(3hr) 19N,16tp.
2505 Schev(1hr) 25tp.

-Steenloper - *Arenaria interpres*

Een doorsnee-voorjaar voor de Steenloper (n=3270), en weer werd het overgrote deel in NH gezien:83% (60% tp.). ZH moest het met 17% doen (13% tp.) en WD leverde slechts 20 ex, waarvan er 15 ter plaatse verbleven. Gedurende de hele periode was de Steenloper ruim aanwezig, behalve in jun, in de laatste voorjaarsmaand werden slechts 25 ex. gezien. Er kon niet echt een duidelijke trekrichting aangegeven worden in de voorgaande maanden, hoewel N iets meer in trek was dan Z (resp. 25% en 11% van de vogels). Ook in de tp-aantallen was geen patroon te ontdekken, de Steenloper was (behalve in jun) in alle maanden ruim vertegenwoordigd. Beste dagen:
0902 Schev(3hr) 150Z,1N 1103 Huisd 200tp.
2102 Hbz(3hr) 51Z,117tp.2004 Huisd 200tp.

5.9 Jagers - *Stercorariidae*

-Middelste Jager - *Stercorarius pomarinus*

0401 Hbz 1imm.Z	2304 Hbz 1 ad.1.N
0501 Bloem 1Z	2904 Hbz 1N
1101 Hbz 1imm.Z	*3004 Bloem 1 ad.d.N
1401 Schev 1 ad.1.N	0105 Hbz 1imm.N
1801 Hbz 1imm.Z	0705 Egm 2 ad.1.N
*1602 Schier 1ad.d.W	0805 Egm 1 ad.1.N
1104 Hbz 1 ad.1.N	1205 Hbz 1 ad.1.N
1804 Hbz 1 ad.1.N	

-Kleine Jager - *Stercorarius parasiticus*

Niet zo heel veel Kleine Jagers dit

voorjaar, maar altijd nog beter dan vorig voorjaar (n=81), de meeste werden gezien in NH (81%), in ZH zag men 11% en in WD 8%. 96% van alle vogels vloog naar N. Voor eind maart was de Kleine Jager zeldzaam, daarna werd hij wat meer gezien, met de hoogste aantallen half april en half mei. De verdeling over de maanden was als volgt:
jan 1, feb 0, maart 4, april 42, mei 27, jun 7. Beste dagen:
0704 Hbz(4hr) 6N 1504 Huisd(2hr) 11N
Van 58% van de Kleine jagers werd het kleed genoteerd; hiervan was 19% onvolwassen, 34% adult lichte fase en 47% adult donkere fase. Het is evenwel wel verdacht dat in WD en ZH geen onvolwassen jagers gezien zijn, en wel ("veel") donkere vogels. Een dergelijke opmerking kan men ook op de Middelste Jager betrekken, waarbij dan nog bedacht moet worden dat bij deze laatste soort de donkere fase (in onze streken) (erg) zeldzaam is.

-Grote Jager - *Catharacta skua*

1602 Hbz(2hr) 2N	0103 Hbz(2hr) 2N
Schier 1W	1303 Hbz 1N
1902 Hbz 1Z	2503 Bloem 1Z
2602 Hbz(3hr) 1Z,3N	3003 Tex 1tp.
2702 Hbz 1Z	2204 Hbz cf.1tp.
2802 Egm 1N	0105 Hbz 1N

5.10 Meeuwen - *Laridae*

-Zwartkopmeeuw - *Larus melanocephalus*

2102 Hbz 1ad.Z	1705 Hbz 1ad.Z
0804 Bloem 1 2 ^{cy} .Z	1206 Hbz 1ad.Z
1304 Hbz 1 2 ^{cy} .tp.	1306 Hbz 1ad.Z
1604 Hbz 2ad.Z	1606 Hbz 3ad.N
2404 Nwijk 1ad.N	1806 Hbz 1ad.N
0305 Hbz 2ad.Z	1906 Egm 1ad.tp.
0505 Berg 2ad.N	2106 Berg 1ad.N
0905 Hbz 1ad.Z	2806 Hbz 1ad.N
1305 Schev 1ad.Z	3006 Hbz 1ad.N
1505 Hbz 1ad.N	

-Dwergmeeuw - *Larus minutus*

Het record van vorig voorjaar heeft niet lang stand kunnen houden (n=16320; 17.5/hr), maar is dit vj' met bijna een factor 2½ overtroffen (n=39657/31.9). Zelfs alle voorjaren uit de jaren'70 bij elkaar opgeteld overtreffen dit record niet! De meeste Dwergmeeuwen werden, zoals gebruikelijk, in NH gezien (81%), met 18% in ZH en slechts 1% in WD. In ZH en NH vloog 90% naar N, in WD 70%. Ondanks de hoge aantallen verbleven maar weinig Dwergmeeuwen tp.: NH 2%, ZH 3% en WD 25%. Vanaf eind feb begonnen de aantallen wat op te lopen; daarvoor merkte men slechts 68 ex. op, waarvan de meeste nog tp verbleven langs de Waddenkust. In de tweede helft van april en, in mindere mate, de eerste helft van mei, werden de hoogste aantallen genoteerd. De soort piekte weer standaard in de laatste week van april en liet vooral op 2804 en 2904 de notitieboekjes uitpuilen. Na de tweede week van mei stortte de trek volledig in, de rest van mei leverde nog 126 ex op, en jun zag slechts 27 ex. passeren. Beste dagen:
2804 Egm(3hr) 158Z,3301N
Hbz(4hr) 186Z,2553N
2904 Egm(2hr) 1Z,1605N
Hbz(5hr) 36Z,3770N
De leeftijdsverdeling was als volgt:
WD(87% bepaald): 6% 2nd cy., 2% 3rd cy.
en 92% adult. NH (87% bepaald): resp. 9%, 1% en 90%. ZH (51% bepaald): resp. 8%, 0% en 92%. Na half mei overheerste de jonge Dwergmeeuw.

-Vorkstaartmeeuw - *Xema sabini*

0506 Bloem 1 2nd cy.N

-Kokmeeuw - *Larus ridibundus*

Met 16.340 Kokmeeuwen kan vj'89 een matig voorjaar genoemd worden (13.1/hr). Vrijwel alle posten hebben de Kokmeeuw geteld, maar Schev, met 37% van de tel-uren, liet, zoals helaas gebruikelijk is, de Kokmeeuw, evenals de meeste andere meeuwen, schieten. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de meeste vogels in NH gezien zijn, waar 46% van het totaal aantal tel-uren gemaakt is: NH 78%, ZH 18% en WD 4%. In NH vloog de Kokmeeuw vreemd genoeg weinig gericht (42% N), in ZH en WD was de trek overwegend naar N(O), resp. 91% en 78%. De weinig gerichte trek in NH doet al vermoeden dat er behoorlijke chaos uit het trekbeeld naar voren komt. Echte doortrekpieken waren nauwelijks te onderscheiden. De hele periode liet de Kokmeeuw zijn aanwezigheid in beide richtingen blijken in redelijke aantallen, met enig moeite was eind april/begin mei een licht N-waarts doortrekpiekje te onderscheiden en een iets duidelijker in juni, naar Z gericht. In ZH was het allemaal wat duidelijker, hier werd eind april/begin mei een golfje genoteerd (N) evenals tijdens de tweede helft van mei. Z-waartse trek in juni werd hier niet constateerd. Beste dagen:
2603 Scher(1hr) 358N 1306 Hbz(3hr) 496Z,39N
2305 Bloem(4hr) 854N
In WD is van 36% van de Kokmeeuwen genoteerd (63% 2nd cy, 37% ad); in NH 92% (resp. 33% en 67%) en in ZH 61% (resp. 64% en 36%). In de periode van half april tot eind mei bestond het merendeel van de vogels uit tweede kalenderjaar (2nd cy)-vogels, buiten deze periode overheersten adulte vogels. De eerste juveniele vogel (1st cy) werd op 2506 gezien (Hbz 1N).

-Stormmeeuw - *Larus canus*

Lang geen onaardig voorjaar voor de Stormmeeuw (n=24925); het uurgem. is echter wat aan de lage kant: 20.0. Omdat enkele halsstarrige posten nog steeds geen Stormmeeuwen tellen, is het merendeel wederom in NH (lees Hbz) gezien: 93%, met 4% in WD en 3% in ZH. De meeste vogels vlogen naar N (61%), 4% verbleef tp. De voorjaars-trek vertoonde in NH, net als bij de Kokmeeuw, geen duidelijke piektijd, waarschijnlijk verdoezelde de vlakbij Hbz gelegen kolonie de echte doortrek. In ieder geval vlogen tot half feb de meeste vogels naar Z, daarna overheerste N als favoriete trekrichting. De derde week van maart, de tweede week van april, de tweede week van mei en rond half juni werden de hoogste aantallen gezien. Beste dagen:
0704 Hbz(5hr) 6Z,611N 1504 Egm(3hr) 82Z,708N
In WD werd van 30% van de vogels de leeftijd genoteerd (38% 2nd cy, 10% 3rd cy en 52% ad), in NH 97% (resp. 26%, 3% en 71%) en in ZH 79% (resp. 63%, 6% en 31%). Vanaf de tweede week van april tot aan de derde week van mei waren de aantallen tweede kalenderjaar vogels veel hoger dan buiten deze periode, in de laatste vier weken van deze periode waren de aantallen 'jonge' vogels dan de aantallen adulte vogels. De eerste juveniele vogel werd op 3006 gezien (Hbz 2Z).

-Kleine Mantelmeeuw - *Larus fuscus*

Vj'89 zorgde voor een verbetering van het oude record uit vj'85, toen 5425 Kleine Mantelmeeuwen werden geteld met een uurgem van 4.8. Het nieuwe record komt op 6237 te staan (5.0/hr). Aangezien

ook deze meeuw niet bij iedere post is bijgehouden, komt NH weer als eerste uit de bus: 87%, met 11% in ZH en 2% in WD. De eerste Kleine Mantelmeeuw werd dit jaar op 2101 opgemerkt (Hbz 1Z,1N), vervolgens gingen de aantallen maar langzaam omhoog, van eind maart tot begin mei trok de Kleine Mantelmeeuw met enkele honderden voorbij met een piek in de eerste week van april. Ook in de eerste week van juni werd een golfje opgemerkt, waarvan de piek hoger was dan de voorgaande piek. In de laatste weken van de verslagperiode bleef de soort goed vertegenwoordigd. Beste dagen:
0704 Hbz(5hr) 54Z,330N 0605 Huisd(2hr)156N
1504 Huisd(3hr) 149N 0506 Hbz(4hr) 638N
In WD werd 95% van de vogels op leeftijd gebracht (7% 2nd cy, 3% 3rd/4th cy en 90% ad), in NH was dit 94% (resp. 4%, 4% en 92%) en in ZH 43% (resp. 3%, 13% en 84%).

-Zilvermeeuw - *Larus argentatus*

Voor het eerst in de geschiedenis van de CvZ/NZG is een begin gemaakt met het bijhouden van de bewegingen van deze soort, enkele incidentele, eerdere pogingen daargelaten. Vanaf 2301 is te Hbz met regelmaat deze soort geteld, daarvoor zijn enkele malen al tellingen van deze soort verricht. Ook van Egm, Berg en Nwijk zijn enkele tellingen van de Zilvermeeuw ontvangen. Omdat er nog geen vergelijkingsmateriaal voorhanden is, zal hier volstaan worden met heel kort dit voorjaar te kenschetsen. In totaal werden 54.300 Zilvermeeuwen gezien, waarvan 99% in NH (lees Hbz). de soort gaf geen gerichte trek te zien, 44% vloog naar N en 9% verbleef tp. Verhoogde aantallen werden gemeld eind maart (Z), begin juni (N) en half juni (Z). Beste dagen:
2603 Hbz(4hr) 994Z,151N
2803 Hbz(3hr) 1368Z,100N
0904 Hbz(3hr) 1105Z,113N
0506 Hbz(4hr) 321Z,3761N
1206 Hbz(3hr) 1740Z,404N
1306 Hbz(3hr) 1497Z,641N,800tp.
De leeftijd is niet bijgehouden. Er is getracht de invloed van vissersboten op de bewegingen van de Zilvermeeuwen zoveel mogelijk buiten de tellingen te houden, evenals de verplaatsingen van meeuwen van pieren naar slaappleatsen en vice versa; ook boven strand en branding hangende vogels zijn zoveel mogelijk buiten de tellingen gelaten. In hoeverre het mogelijk zal zijn een interpreteerbaar beeld van deze soort te verkrijgen zal de komende jaren hopelijk blijken uit de Hbz-tellingen.

-Geelpootmeeuw - *Larus cacchianans* (CDNA)

0406 Schev 1tp.

-Grote Burgemeester - *Larus hyperboreus*

2401 Egm 1 2^ecy.tp. 2402 Tersch 1 2^ecy.W
*1501 Schev 1 2^ecy.N 0103 Hbz 1 2^ecy.Z
1402 Holw 1 3^ecy.tp*2703 IJm 1 3^ecy.tp.
2302 Tersch 1 2^ecyW*3003 Schev 1 2^ecy.Z
*1804 Schev 1ad.N 2604 Nwijk 1 2^ecy.N

-Grote Mantelmeeuw - *Larus marinus*

Lang niet zo veel gezien als vorig voorjaar, maar toch nog een redelijk totaal (n=2721; 2.2/hr). NH had deze keer een erg groot aandeel in het totaal (87%), terwijl WD, normaal goed voor enkele 10-tallen procenten, maar met 8% op de

proppen kwam en ZH met 5%. 54% van de meeuwen vloog naar N en 5% bevond zich tp. De meeste Grote mantels werden in jan en feb gezien, waarbij geen voorkeursvliegrichting aanwijsbaar was. vanaf maart slonken de aantallen langzaam tot bijna niets in jun, terwijl de vliegrichting overwegend N was in deze periode. Beste dagen:
0501 Hbz(4hr) 72Z,12N 2602 Hbz(5hr) 58Z,73N
0801 Hbz(4hr) 15Z,67N 1303 Hbz(4hr) 8Z,67N
In WD werd 100% van de vogels op leeftijd gebracht (9% 2nd cy, 8% 3rd/4th cy en 83% ad), in NH was dit 99% (resp. 20%, 4% en 76%) en in ZH 72% (resp. 7%, 12% en 81%).

-Drieteenmeeuw - *Rissa tridactyla*

Het totaal Drieteenmeeuwen bleef ver achter bij vorig voorjaar (n=1314; 1.1/hr). In de jaren '80 waren alleen de voorjaren van '80, '82, '85 en '87 slechter (resp. 0.5, 0.3, 0.6 en 0.7/hr). Opnieuw was de Drieteenmeeuw in NH het talrijkst (76%), ZH noteerde 14% en WD 10%. In alle deelgebieden was 2 de voorkeursvliegrichting (76%), tp-vogels werden nauwelijks opgemerkt. Kleine doortrekgolfjes werden opgemerkt rond half jan (NH), in de tweede week van feb (vooral NH) en in de derde week van feb (NH & WD). Buiten deze perioden om was, in het bijzonder na feb, de soort een schaarse verschijning. Beste dagen:
1501 Hbz(3hr) 76Z,5N
1602 Hbz(5hr) 207Z,20N
Schier(2hr) 128W
2302 Hbz(3hr) 112Z,13N 2702 Hbz(4hr) 75Z
In WD werd 39% op leeftijd gebracht (15% 2nd cy), in NH 96% (18%) en in ZH 22% (38%).

5.11 Sterns - *Sternidae*

-Noordse Stern/Visdief - *Sterna paradisaea/hirundo*

Al voor het derde achtereenvolgende voorjaar wordt er een nieuw record neergezet voor de 'noordse dief', maar dit voorjaar maakte het uurgem. wel een erg grote sprong (n=88688; 71.3/hr). ZH was goed voor 31% van de vogels, NH leverde 68% en WD 1%. Gemiddeld genomen vloog de Noordse Stern iets gerichter langs(99% N) dan de Visdief (94% N). Het eerste diefje werd dit voorjaar een dag eerder gezien dan vorig voorjaar, 2503 (Schev 1 Visdief N; Hbz 1 Visdief N). De eerste Noordse Stern werd op 0104 gezien. Pas vijf weken na de eerste melding trekt de 'dief' pas op volle sterkte door, van eind april tot half meitrokken per week achtereenvolgens 15.010, 19.138 en 28.794 'dieven' langs, samen goed voor 73% van het voorjaarstotaal. Na deze topperiode zakten de weektotalen naar enkele duizenden, vanaf de tweede week van jun tot enkele honderden; het aantal Z-vliegende vogels per week bleef de hele periode vrij constant rond een paar honderd schommelen. De Visdief en de Noordse Stern piekten tegelijk; in de eerder genoemde periode (eind april-half mei) kwam 65% van alle Visdieven langs en 62% van alle Noordse Sterns. Vreemd genoeg werden de meeste Noordse Sterns in ZH ditmaal tussen half mei en begin jun gezien, dus na de piek in NH en ook veel later dan normaal het geval is; vermoedelijk ligt hier een discrepantie aan ten grondslag tussen determinatiecriteria, met andere woorden, ergens zou wel eens een foutje gemaakt kunnen zijn bij de

sterndeterminatie. Beste dagen ('dief'):
0705 Egm(5hr) 25Z,4941N
Hbz(4hr) 39Z,3262N (3187 vis, 60 noo)
0605 Schev(7hr) 3308N (3292 vis, 16 noo)
1205 Hbz(3hr) 40Z,2601N (2395 vis, 206 noo)
Beste dagen (Noordse Stern):
0605 Berg(4hr) 564N 2305 Bloem(4hr) 790N
In WD is 5% van de 'diefjes' op soort gedetermineerd (50% Visdief, 50% Noordse Stern), in NH was dit 55% (resp. 91% en 9%) en in ZH 69% (resp. 91% en 9%).

-Grote Stern - *Sterna sandvicensis*

Uiteindelijk sluit dit decennium toch nog af met een voorjaarstotaal boven de 10.000 (n=11213; 9.3/hr), iets wat voor het laatst in vj'85 was voorgekomen. 64% van de vogels werd in NH gezien, 35% in ZH en 1% in WD. 91% van de Grote Sterns vloog naar N. De eerste Grote Stern was er al vroeg bij dit jaar, al op 1002 zag men te Schev een vogel naar Z vliegen; afgezien van de overwinterende Brouwersdam-Grote Sterns, is dit de vroegste waarneming ooit en tevens de eerste feb-waarneming. Dat dit een uitzonderlijk geval betrof, en misschien inderdaad wel één van de Brouwersdam-vogels, blijkt wel uit het feit dat de volgende 'eerste' waarnemingen pas op 1103 gedaan werden (Hbz), op 2303 (ZH) en op 3003 (WD); vergelijk dit evenwel met de eerste waarneming, de vroegste, uit de jaren '70: 2803. Vanaf eind maart klommen de aantallen gestaag omhoog tot het hoogtepunt bereikt werd tussen iend april en half mei. In de resterende periode bleef men enkele 100-en Grote sterns per week zien, waarbij het aandeel Z-vliegende vogels geleidelijk toenam, maar altijd lager bleef dan het aandeel N-vliegende vogels. Beste dagen:
3004 Hbz(5hr) 15Z,240N 0705 Bloem(4hr) 485N
0505 Egm(3hr) 8Z,234N 1005 Egm(3hr) 290N
Hbz(4hr) 212N 2406 Schev(6hr) 293N
De eerste waarneming van een juveniele vogel werd op 2806 gedaan (Hbz 1Z).

-Reuzenster - *Sterna caspia*

2005 Egm 1N *1706 Schev 2N

-Dwergster - *Sterna albifrons*

Dat de sterns het goed deden dit voorjaar blijkt ook maar weer uit deze soort (n=4677; 3.8/hr), alleen vj'80 wist dit te overtreffen (n=5327; 3.9/hr). In NH werd 66% gezien, in ZH 33% en in WD 1%. DE doortrek was sterk gericht, op een enkeling na vloog alles naar N. De eerste melding werd zeer vroeg gedaan, 2703 (Schev 1N), de vroegste datum ooit (was 280381). Tot de eerste week van mei bleven de aantallen laag, in die week werd 61% van het voorjaarstotaal geteld, terwijl ook de week hiervoor en er na iets hogere aantallen leverden. Na half mei namen de aantallen sterk af en jun leverde nog 55 ex. Beste dagen:
0405 Schev(10hr) 261N 0605 Schev(8hr) 510N
Huisd(2hr) 311N Berg(4hr) 228N
0505 Egm(3hr) 263N 0705 Egm(5hr) 260N
Hbz(5hr) 401N Hbz(4hr) 205N

-Zwarte Stern - *Chlidonias niger*

Hetzelfde verhaal voor de Zwarte Stern als voor de andere sterns (n=2079; 1.7/hr), een goed voorjaar dat alleen overtroffen wordt door vj'88 en geëvenaard door vj'80. Tweederde van de vogels kwam uit NH, één derde uit ZH, WD leverde slechts één vogel. De soort kwam, zoals gebruikelijk zeer gericht langs, 99% vloog N.

Langs de Hbz zag men de eerste Zwarte Sterns (1204 2N). Vanaf eind april steeg het aantal Zwarte Sterns boven de 100 per week, de doortrek piekte, net als vorig jaar in de tweede week van mei, met ook de daaropvolgende twee weken nog redelijke aantallen. In de resterende periode van het voorjaar zag men slechts weinig vogels. Beste dagen: 0705 Bloem(4hr) 109N 0805 Hbz(4hr) 139N 0805 Egm(2hr) 269N

5.12 Alkachtigen - *Alcidae*

-Alk/Zeekoet - *Alca torda/Uria aalge*

De alkachtigen sluiten de jaren '80 met een goed voorjaar af, er werden 1088 alk/zeekoeten genoteerd (0.9/hr). NH was goed voor 69% van het totaal, ZH voor 29% en WD voor maar 2%. In ZH trok de 'soort' veel gerichter door dan in NH, al vlogen de meeste vogels in beide deelgebieden naar Z (resp. 86% en 58% Z); in Wd verbleven ze meestal tp (65%). Jan was de maand met de hoogste aantallen, in feb liepen de aantallen al sterk terug en na feb was de alk/zeekoet schaars (maart t/m jun resp. 38, 2, 17 en 13 ex). Beste dagen: 1101 Schev(3hr) 39Z,3N 3001 Hbz(4hr) 139Z,11N 01 Hbz(3hr) 43Z,32N 1802 Schev(4hr) 33Z,4N In WD werd 73% van de vogels op soort gebracht (84% Zeekoet), in NH 17% (85%) en in ZH 27% (96%).

-Kleine Alk - *Alle alle*

0301 Hbz 1Z	0302 Hbz 1tp.
0501 Egm 1Z	1402 Hbz 4N
1401 Schev 2Z	1602 Hbz 1N

-Papegaaiduiker - *Fratercula arctica*

1101 Hbz 1N	2603 Hbz 1N
1601 Hbz 1N,1tp.	0704 Hbz 1N
*1402 Holw 1W	*1504 Huisd 2Z
*1802 Schev 2tp.	2204 Hbz 1N
2002 Hbz 1N	

5.13 Roofvogels - *Accipitridae, Pandionidae* & *Falconidae*

-Wespendief - *Pernis apivorus*

1705 Hbz 1N	2405 Schev 1N
-------------	---------------

-Buizerd - *Buteo buteo*

2801 Bildt 1tp.	0702 Schev 1Z
-----------------	---------------

-Ruigpootbuizerd - *Buteo lagopus*

2801 Bildt 1tp.

-Rode Wouw - *Milvus milvus*

2703 Berg 1Z

-Bruine Kiekendief - *Circus aeruginosus*

Het uitblijven van Breskens-tellingen veroorzaakte meteen een flinke daling in de totalen van de Bruine Kiekendief (n=28), evenals in die van de overige roofvogelsoorten. Toch heeft men in ZH nog de meeste vogels gezien (71%). De eerste Bruine Kiekendief werd op gezien (Hbz en Berg 1Z), april leverde 11 vogels, mei 15 en jun geen een. Beste dagen: 2704 Schev(2hr) 4N 0405 Schev(2hr) 3N

-Blauwe Kiekendief - *Circus cyaneus*

0301 Lauw 1tp.	0803 Holw 1tp.
2801 Bildt 1tp.	2904 Huisd 1N

-Sperwer - *Accipiter nisus*

0301 Lauw 1Z,1tp.	2701 Hbz 1Z
2201 Hbz 1N	0903 Hbz 1tp.

-Visarend - *Pandion haliaetus*

2504 Hbz 1N	2505 Hbz 1N
0105 Hbz 1N	

-Torenvalk - *Falco tinnunculus*

2801 Bildt 1tp.	2703 Schev 1N
0702 Kornw 1tp.	1005 Huisd 1N
0902 Schev 1N	1605 Schev 1Z
1403 Hbz 1Z	0506 Hbz 1tp.

-Roodpootvalk - *Falco vespertinus*

1805 Hbz 1N	2805 Schev 1N
-------------	---------------

-Smelleken - *Falco columbarius*

2801 Bildt 1tp.	3103 Schev 1N
0803 Holw 1W	0405 Schev 2N
2703 Schev 1N	1905 Berg 1N

-Boomvalk - *Falco subbuteo*

2703 Schev 1N	1705 Egm 1tp.
1704 Bloem 1N	2005 ZeVl 1N
2604 Nwijk 1N	Bloem 1N
1805 Bloem 1N	2105 Hbz 1tp.

-Slechtvalk - *Falco peregrinus*

1101 Hbz 1Z	2901 Bloem 1N
1401 Bildt 1tp.	1105 Egm 1N

5.14 Uilen - *Strigidae*

-Ransuil - *Asio otus*

2703 Schev 1N	2604 Egm 1Z
---------------	-------------

-Velduil - *Asio flammeus*

3004 Ame 10

5.15 Zeezoogdieren - *Phocidae, Phocoenidae* & *Delphinidae*

-Grijze Zeehond - *Halichoerus grypus*

2302 Ters 10

-Gewone Zeehond - *Phoca vitulina*

0702 Kormw 2tp.	3004 Ame 1tp.
2303 Bloem 1tp.	1305 Hbz 1tp.

-Bruinvis - *Phocoena phocoena*

0801 Hbz 3Z	0702 Hbz 2Z
1001 Hbz 1Z	2002 Hbz 1Z
1601 Hbz 3Z	1103 Hbz 6N
3001 Hbz 2N	2103 Hbz 1Z
3101 Berg 1N	

-Tuimelaar - *Tursiops truncatus*

0902 Schev 1Z
